Austmarkingen

Organ for Austmarka Utvikling 3/2011

Innholdsfortegnelse

Litt yr i luften lot ikke til å skremme noen fra å delta i 17. mai toget, og det var nesten like langt som i fjor. Vel framme på Austbo underholdt de forskjellige klassetrinnene med sang, musikk og opplesning. Austmarka Skolekorp feirer 40 år i år, og fanen fra 1971 var med i toget. Mange av de som spiller i korpset i dag var også med helt fra begynnelsen, men uniformene har nok krympet på denne tiden. Vi får håpe at musikkundervisningen ved skolen en dag skal blomstre opp igjen så uniformene kan komme til sin rett. Mer på side 4.

1. mai på Austmarka

Blomster fra påtroppende leder i Austmarka arbeiderlag til avtroppende Bjørn Hagen. Bjørn har vært med i arbeiderlaget i 34 år. Les mer side 7.

Vårfest

Bygdekoret i nye farger danset mot vår, hørte gjøken og husket godt Nicolay som knuste ruta. Les mer om vårfesten på side 12.

Lederplass

Det var spesielt de 8 sykehjemsplassene ved Austbo og tilsynet med disse ved overgangen fra å være sjukehjem til heldøgnsomsorg (HDO) som bekymret Pårørendeforeningen her i vår. Nå har Helsetilsynet slått fast at tilsynet har vært forsvarlig, noe kommunalsjef Grethe Løken har bedt oss fortelle Austmarkingene. Så da skulle vel alt være såre vel?

Vi har også hatt en samtale med enhetsleder May Wolden og en del av de ansatte ved Austbo HDO, og det er ingen tvil om at de gjør en utmerket jobb og selv synes de klarer seg greit med de økonomiske rammene de har fått. Desto merkeligere er det da at midt oppi alle forsikringer om at alt står vel til med eldreomsorgen, så viser det seg at kommunalsjef Grethe Løken i samarbeide med sine enhetsledere selv har levert inn et notat som viser at det er et betydelig sprik mellom ressurser og behov i eldreomsorgen. Ikke noen spøk når Helse og Omsorg samtidig er blitt pålagt å spare inn over en halv million i år. Ikke rart at notatet inntil videre er blitt unntatt offentlighet – for dette er modig gjort!

Tidligere aktivitetsleder ved Austbo, Turid Nordøy, hadde et innlegg under Min Mening i Glåmdalen forleden. Hun spekulerer på hva statsministeren mente med appellen til de unge helsefagelevene i Kongsvinger om å være knalltøffe! Turid har over 40 år i helsevesenet og vet nok hvor skoen trykker, – ingen ansatte tør si fra hvor dårlig det står til, for det betyr at man blir bedt om å finne seg annet arbeid eller bli frosset ut! At Bones uttaler at han synes pleie- og omsorgssituasjonen i kommunen er bra, kan bare bety at han ikke har satt seg skikkelig inn i situasjonen.

Når man selv sterkt nærmer seg de 80, er fakta om helseomsorgen i kommunen vår ingen trivelig lesning. At det er et betydelig sprik mellom ressurser og behov er dokumentert godt nok. Vi får bare håpe at utspillet fra kommunalsjefen og hennes enhetsledere får gjennomslag når revidert budsjett skal behandles i kommunestyret 23. juni.

Bjørn Dybing

AUSTMARKARUNDEN

Friluftsgudstjeneste
Søndag 19. juni kl. 12.00 er det gudstjeneste på Dronningens utsikt.

Midtsommer på Tunet
Austmarka Vel og Historielaget inviterer til uformell samling på badeplassen ved Kiærsaga fredag 24. juni fra kl. 17.00. Ta med grillmat og drikke.

Aktiviteter på Varaldskog skole
Søndag 26. juni kl.17.00 vil Lars Risberg fra Bogen fortelle om blomster og planter.

Søndag 7. august har Roy Lønhøiden konsert kl. 17.00

Søndag 14. august holder Terje Bakken foredrag om fugler kl. 17.00

Begge søndagene er det også fotoutstilling ved Roy og Silje Lønhøiden mellom kl. 12.00 og 17.00.

Konsert med Roy Lønhøiden
Dronningens utsikt søndag 26. juni kl. 15.00. Her får vi også høre Elin Moen Rusten synge og Trine Sennerud Melby spille på nøkkelharpe. Entre kr. 50,-, barn gratis.

Marken
Austmarka Historielag holder sitt årlige marken på Tunet lørdag 13. august. Åpning fra kl. 11.00. Om kvelden spiller Kulturkompaniet opp til dans på Stråhatten.

Øiermodagene
Fredag, lørdag og søndag 19. – 21. august med følgende aktiviteter:

Fredag: Kulturkveld på Finnheim kl. 19.00. Erik Lukashaugen med band kommer med et program bestående av tekster av Hans Børli som Erik har satt tone til. Dessuten er det kaffe og noe å bite i.

Lørdag: Grendefrokost på Finnheim kl. 09.00 til 11.00. Aktivitetsdag på skoleplassen fra kl. 14.00. Ballspill, hesteskokast m.m. Grillene er varme. Ta med mat og drikke og gjerne litt kaffe.

Søndag: Tur på Øiersjøene. Vi padler, ror eller bruker motorbåt. Start er fra Langnabben i Nordre Øiersjøen kl. 11.00, så tar vi oss gjennom sundet til Søndre Øiersjøen og drar ut til ei øy der vi gjør strandhogg og spiser niste. Grendeforeningen har noen kanoer til disposisjon for de som trenger det.

Hjemmeside
Se også Austmarkas hjemmeside www.austmarka.no for siste nytt. Her kan du også lese tidligere utgaver av Austmarkingen

Samfunnshuset – liv laga

Det er dyrt og arbeidskrevende å eie hus – spesielt når det skal kunne huse et par hundre mennesker, slik som storstua på Austmarka, også kalt Skytterhuset fra gammelt av. Strøm og vedlikehold krever store årlige utgifter og ikke minst – et aktivt styre som hele tiden må se seg om etter inntekter i form av utleie og andre arrangementer som kan bringe penger i kassa.

Vi har tatt en prat med leder av styret i Samfunnshuset, Thor Bråthen, for å høre hvordan de har tenkt å skaffe inntekter og holde liv i Austmarkas storstue.

– Vi er optimister, sier Thor. Vi har et styre som samarbeider godt og gjør en stor dugnadsinnsats. I fjor ble huset malt utvendig og gulvet slipt og lakkert. I år skal vi friske opp innvendig med vask og maling, så her blir det dugnad 30. juni. Vi har også planer om å få til et koselig utemiljø med benker og bord samt litt beplanting borte ved flaggstanga, men først må vi ordne en trapp ned fra utgangsdøra på den siden.

Og hva er planene utover høsten?

Vi planlegger nå et rebusløp med bil ut i september. Foruten å gi noen inntekter er hensikten her å markedsføre Kongsvinger Finnskog og gjøre flere folk oppmerksomme på den fine naturen vi har her inne på skogen.

Men dette er ikke alt. Vi har nå fullverdiforsikret huset – og det koster penger, men et samfunnshus må bygda ha, mener Thor. Vi vurderer også å installere varmepumpe, slik at det blir

Et samfunnshus må bygda ha, mener Thor Bråthen, og håper at bygda vil støtte opp om høstens aktiviteter for å sikre videre drift.

enklere og billigere å varme opp huset om vinteren. Bare dette betyr en investering på mellom 75 og 100 tusen kroner. I slutten av juni kommer vi derfor til å gå ut med en kronerulling, og håper at bygdefolket vil støtte opp om dette.

Men hovedinntektene vil nok fortsatt være leieinntekter. Derfor er det viktig at vi gjør dette så attraktivt som mulig, for eksempel ved å legge ut bilder på nettet, slik vi ser hoteller og restauranter gjør. Storstua kan som sagt romme et par hundre gjester, og veslerommet vil være passende til selskaper og møter med 10 – 50 personer. Kjøkkenet er komplett og i beste stand og kan også leies ut separat, om det skulle ha interesse, sier Thor til slutt.

Aktive orienterere

Våre orienteringsløpere er stadig på farten og reiser land og strand rundt for å konkurrere. Sesongen i år startet med Påskeløpene på Jylland i Danmark. Dette er et 3-dagers arrangement som avholdes på forskjellige steder på Jylland hvert år. Mette Solbergseter kan fortelle at det var 2000 løpere fra 10 nasjoner som deltok. Av disse var det 6 løpere fra Austmarka! Denne gangen var det Tor som overrasket seg selv og konkurrentene med å vinne sin klasse (herrer 55 år). Han ble nr. 2 i det første løpet, vant det andre og tilslutt også det tredje med jaktstart og 15 km løping. Men også de andre deltakerne fra Austmarka fikk fine plasseringer.

Tor og Bjørn Solbergseter er meget fornøyde med sesongåpningen i Danmark.

Marnstuen Media AS støtter Austmarkingen med layout-produksjon og trykk.

Resultater for Austmarkingene

D 10 A	nr. 12	Tatjana Markov
D 10 Beg.	nr. 4	Tone Kristiansen
D 14 B	nr. 4	Rebekka Markov
D 45 AK	nr. 6	Mette Solbergseter
H 50	nr. 3	Bjørn Solbergseter
H 55 AK	nr. 1	Tor Solbergseter

17. mai – fra regn til sol

Kraftig regnvær tidlig på morgenen lovet ikke godt for denne dagen, men etter at flaggene var kommet opp og kirkeklokkene minnet om gudstjenesten, var det verste gjort. Ja, selv 8. klassingene, som dannet flaggborg utenfor kirken, ble ikke skikkelig våte engang der de sto og ønsket alle velkommen. På slaget 10 var det prosesjon inn i kirken med Morten Ruud som fungerende prest i teten, etterfulgt av menig Dorthe Skullerud. Sistnevnte hjemme på permisjon fra militærtjeneste i Nord-Norge. I dag gjaldt tjenesten å være vikar for kirkens faste klokker, Kristiane, som var russ og naturlig nok opptatt andre steder.

I en vakkert pyntet kirke ble vi minnet om vårt gode samfunn som generasjon etter generasjon har bygget opp og hvor demokrati har vært en av de viktigste byggesteinene. Vi bør være stolte av at det er våre barn som går i tog på denne dagen og at vår nasjonaldag ikke benyttes til en militær maktdemonstrasjon, slik vi ofte ser det i andre land, minnet Ruud om.

1. og 2. klasse sang om lille måltrost- langt inne i skogen.

Toget startet fra skolen og gikk den vanlige runden i bygda, før det endte opp på Austbo. Her fikk vi underholdning av skoleelevene samt den tradisjonelle overrekkelsen av blomster fra den yngste på skolen til den eldste på Austbo. I år var det Leandra Martine Bekkelund som ga blomster til den 95 år gamle Anna Vikertorpet.

Leandra, yngst på skolen, gir blomster til Anna Vikertorpet som er den eldste beboeren på Austbo.

Dagens tale var skrevet av og ble holdt av Inga Bjørnstad og Emilie Lundstadsveen fra 10. klasse. De syntes vi burde være stolte av å ha skapt verdens beste land å bo i, og håpet at dagens tradisjoner slik vi feirer 17. mai, ville bli ført videre med nye generasjoner. Inntrykkene fra Polenturen i fjor og hvorledes møtet med ondskapen i konsentrasjonsleirene, hadde gjort inntrykk og forsterket deres pris på å kunne leve i et fritt land. Katastrofen i Japan kom de inn på og var stolte av den hjelpen Norge har bidratt med til de rammede. Også lokale forhold ble nevnt og at de satte pris på arbeidet som gjøres her for at bygda vår skal bli et trygt og godt sted å bo.

Tilbake på skoleplassen ble det mer musikk av Skolekorpset før bevertningen og lekene kunne starte. Her var det både potetløp, sekkeløp og orienteringsløp for barna, men for de voksne var det gymsalen med mat og en hyggelig prat med familie og venner over en varm kopp kaffe som lokket. En minnerik 17. mai, takket være flinke barn og en 17. mai-komite som hadde tilrettelagt det hele.

Dagens talere, Inga og Emilie, blir overrakt blomster som takk for god tale.

Bruk den stemmen du har!

Av Lise-Mette Bekkengen

I høst er det kommune og fylkestingsvalg. Da er det viktig at vi austmarkinger bruker stemmeretten vår, og får inn austmarkinger i kommunestyret.

Hvis vi får austmarkinger inn, er det større sjanse for at våre meninger blir tatt mer hensyn til når det gjelder saker som er viktig for austmarkinger. Det kan dreie seg om skole, Austbo, veg, etc.

Det er synd at vi i de siste 4 årene, kun har hatt èn fast representant i kommunestyret, Geir Tjugum, FrP. I tillegg har Siv Berg og Hans Kristian Bakken vært vararepresentanter. Jo flere vi får inn på fast plass jo bedre er det. Austmarka Utvikling mener det er viktig å ha talerør for bygda vår inn i kommunen, i kommunestyret der beslutningene tas.

Austmarka Utvikling mente det var så viktig at det burde lages en presentasjon av de kandidatene vi har i år; Hans Kristian Bakken, Aino Bekken, Siv Berg og Geir Tjugum. Det er i grunn rart at vi ikke har flere i kommunestyret. Vi er jo et engasjert bygdefolk, men det virker som vi deltar lite i det partipolitiske liv. Andre steder i Kongsvinger kommune er mye bedre representert enn oss.

Med flere austmarkinger i styre og stell er sjansen for at våre meninger blir hørt. Den sjansen er større med flere austmarkinger inn i styre og stell. Jeg synes derfor at vi også i år skal benytte oss av kumulasjon når vi stemmer. Da er det større sjanse for å få inn austmarkinger. Her er definisjonen for kumulasjon tatt fra Wikipedia: "Kumulasjon vil si å gi kandidater på stemmeseddelen én personstemme ekstra. Det er en mulighet man har ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg, men det er særlig ved valg til kommunestyre man bruker kumulering. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn. Velgeren kan ved kommunestyrevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglister. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen."

Bruk stemmeretten din og stem inn austmarkinger!

Våre kandidater til kommunestyret:

Aino M. Strandseter Bekken, Ap

Aino bor "austa kufella" – på Kartbråtan, og er nummer 15 på Arbeiderpartiets liste ved det kommende kommunevalget. Hun har ingen politisk erfaring, men har hatt ulike tillitsverv på Austmarka, senest som leder av Austmarka Utvikling.

Aino jobber nå ved Eskoleia AS som lønnings- og personalsekretær. Tidligere har hun jobbet i plastindustrien på SIVA i over 20 år.

Aino er blant annet opptatt av gode oppvekstvilkår for barn og unge, levedyktige distrikter og bygdesamfunn samt en trygg og verdig alderdom.

Siv Berg, Sp

Siv bor på Åserud med 3 barn og samboer. Hun har alltid drevet med skogbruk, var en periode lærer i skogbruk på Austmarka og er nå leder for kommuneskogen på Eidskog. Siv satt i kommunestyret for Sp på 90-tallet og har også vært varamedlem i lengre tid.

– Noen i bygda må engasjere seg hvis ting skal bli bedre, sier Siv og understreker at det er viktig å være med der de politiske beslutningene tas. Hun brenner for et levende bygdesamfunn, gode rammebetingelser for det lokale næringslivet i bygdene og gode oppvekstvilkår.

Hans Kristian Bakken, Sp

Hans Kristian bor sentralt på Austmarka og driver egen gård med 12 mjølkekyr og 20 ammedyr. Han er i dag 3 varamann til senterpartiet i Kongsvinger. Han er politisk interessert, men skulle gjerne hatt mer tid til å sette seg inn i sakene som kommunestyret behandler. Det han er mest opptatt av er å bevare bygda med skole, barnehage, butikk og Austbo. Han vil jobbe for å gjøre bygda attraktiv, skaffe flere innflyttere og nye jobber. For å bevare og skape nye arbeidsplasser i bygda mener han at kommunen må være mer fleksibel og imøtekommende til beboernes ønsker.

Hans Kristian er med i Eidskog Bondelag, der han har vært leder de siste tre årene.

Geir Tjugum, FrP

Geir Tjugum bor i Homsjøvegen på Austmarka og er 3. kandidat på FrP s liste og 10. kandidat til fylkestinget. Han har en periode i kommunestyret og er leder i kontrollutvalget i Kongsvinger. Videre er han styremedlem i Kongsvinger- og Hedmark FrP og leder i Kongsvinger- og Hedmark FrP`s seniororganisasjon (FpS).

Han brenner for eldre-, skole- og næringslivspolitikk og økonomisk drift av kommunen. Opptatt av å være innbyggernes talsmann og føre styringen av kommunen tilbake til folk flest, dermed også være en god ombudsmann for Austmarka. Om velgerne og partiet ønsker, stiller han som ordførerkandidat. Du kan gi ham tilleggsstemme ved kumulering.

Av arbeidslivserfaring nevner Tjugum at han var grunnlegger og daglig leder i 25 år av firmaet Rescon AS i Nord- Odal. Han fikk Kongens fortjenestemedalje i gull for denne industriutviklingen. I dag er Geir Tjugum skogbruker på Austmarka.

Tommy Seigerud slutter ved Austmarka barne- og ungdomsskole og blir fra høsten av rektor ved Langeland barneskole.

Rektor takker for seg

Etter 3 år ved Austmarka barne- og ungdomsskole vil Tommy Seigerud fra høsten av begynne som rektor ved Langeland skole. Som ny rektor er ansatt Britt-Marie Paulsson fra Gunnarsskog.

Med dette mister vi en velsett og dyktig rektor på Austmarka som på disse tre årene har fått utrettet mye positivt for skolen: En meget forfallen fasade er pusset opp, bygget er drenert og utluftet for farlig radon gass, skolekjøkkenet og sløydsalen er pusset opp og nå på vårparten er en ny kjelleretasje med klasserom og grupperom innredet. Skolen har også fått nye interaktive tavler som kan koples til internett og tjene som et visuelt hjelpemiddel i opplæringen. Ja, Tommy har fått til mye på disse tre årene.

Hvordan var det å komme fra Roverud barne- og ungdomsskole til Austmarka?

– Da jeg kom, kjente jeg så vidt bare et par av lærerne, men det som slo meg var den gode atmosfæren her, så jeg følte meg velkommen fra første dag. Rent administrativt gikk det også bra. Jeg hadde jo jobbet 8 år ved Roverud som inspektør og dermed tett innpå rektor der, så jeg kjente til mange av rutinene, sier Tommy. Men spennende var det. Heldigvis har jeg fått god støtte av inspektør og sekretær, som kjenner de interne rutinene, så det har ikke blitt de helt store overraskelsene.

– Faglig så er vi også heldige på Austmarka skole, hvor vi har bare faglærte og kompetente lærere, fortsetter Tommy. Jeg håper at jeg har bidratt til å trekke fram i lyset den arbeidsmoralen og innsatsen som de ansatte legger ned her, ofte langt over hva som kan forventes. Takket være disse ligger elevene ved Austmarka skole nå i toppskiktet av skoler både kommunalt og fylkesmessig sett.

Hva tror du om framtida for skolen?

– Det er helt avhengig av antall elever. Blir det for få elever, vil det gå ut over de ressursene som skolen blir tildelt og dette vil kunne gå ut over det faglige. Når det gjelder ungdomstrinnet er det gjort ett vedtak – dette skal bestå.

Og som 40-åring blir du nå fra høsten av rektor på en mye større skole. Hvordan tror du denne overgangen vil bli?

– Jeg tror at alle kan være tjent med å skifte jobb iblant. Da mulighetene på Langeland skole meldte seg, grep jeg sjansen – det er ikke ofte slike jobber dukker opp – og fikk jobben. På Langeland skole er det 370 elever fra 1. til 7. klasse, og 46 ansatte. Så det blir en spennende overgang med nye utfordringer.

På vegne av bygda vil vi takke Tommy for de tre årene vi var så heldige å ha ham her og ønsker lykke til i den nye jobben.

Langfredagsvandringen på Austmarka ble en liten pilgrimsvandring fra Austbo, langs Sagåa og fram til kirketrappa.

Langfredagsvandring

Vår sokneprest, May Helen Aspen, er aldri redd for å prøve noe nytt. I Kongsvinger har de noen år hatt langfredagsvandring, men aldri før på Austmarka. Så hvorfor ikke? Derfor var det spesielt spennende å være med på en vandring fra Austbo, langs Vestbredden og fram til kirketrappa. Underveis var det stopp for å høre bibelhistoriens fortelling om langfredag, sang til medbrakt musikk og ellers konsentrasjon om påsken med dens innhold. Det deilige vårværet og den vakre naturen langs Sagåa gjorde også sitt til at vandringen ble en høytidsstund eller som May Helene uttrykte det: en liten pilgrimsvandring.

Et utvalg av snekkerkyndige elever viser fram egenproduserte og dekorerte kniver. Fra v. Rebekka Markov, 8. kl., Emma Sommerstad 9. kl., Stian Dahl, 10. kl. og Iver Bjørnstad, 7 kl.

Kunst og håndverk – et populært skolefag

Elevene i ungdomsskolen på Austmarka har 2 timer med dette faget hver uke. De siste par månedene har temaet vært kniver. Her har oppgaven gått ut på å utforme skjefte til en kniv, velge materiale, gjøre kniven ferdig samt lage et skjærebrett i samme stil som skjeftet. Ingen lett oppgave, men elevene tok fatt og etter 2 måneders arbeid kunne de vise resultatet. Og det var virkelig imponerende. De fleste hadde brukt svartor (ørder) til skjefte, andre flammebjørk eller knotbjørk, noe som ga fine tegninger i treet. Slire i skinn hadde noen også sydd.

Faglærerne, Berit Solbergseter og Mary Aaseth kunne fortelle at iveren og gleden over snekkerarbeidet var så stor at mange av elevene tagg seg til ekstratimer på snekkerverkstedet.

1.mai på Austmarka

1.mai-toget med Per Skoglund i spissen for Bygdekorpset, med avmarsj fra kirken og på vei mot bautaen på Bygdetunet og Arstun.

Også i år var det mange som valgte å starte dagen med frokost på Pizzaen, før de begа seg mot kirken og gudstjenesten der. Her var det Johannes Øverbø fra Skarnes som sto for preken, og han trakk sammenlikninger mellom 1. søndag etter påske og 1. mai. Et felles ønske om forandring og at noe kan bli bedre, er noe både disiplene i sin tid og dagens folk samles om denne dagen, mente han. Da kan det være godt å ha et fellesskap å støtte seg til.

Fra de fleste steder i Norge ble det meldt om mindre oppslutning i toget enn i tidligere år, og slik er det også blitt etter hvert på Austmarka. Men med Bygdekorpset i spissen ble det en fin markering av dagen med tog gjennom Bygningsgutua og fram til bautaen ved brannstasjonen og videre mot Arstun, der påtroppende leder i Austmarka arbeiderlag, Per Skoglund ønsket velkommen.

Årets taler var Stig Holm, Aps varaordførerkandidat i Kongsvinger. Som så mange andre var han opprørt over Adeccoskandalen, umenneskelige arbeidsforhold og ufrivillige deltidsstillinger. For å bedre dette må det en aktiv arbeiderbevegelse til, så han og oppfordret tilhørerne til å jobbe for å få folk fra distriktet vårt inn i kommunestyret.

Fra barnepark til barnehage

5.august i år er det 20 år siden barnehagen på Austbo ble åpnet. Som så ofte før, var det lokale, driftige damer som sto bak. Riktig nok hadde man en barnepark i Sanitetens hus (Badet) på den tiden, men mange foreldre savnet en barnehage i mer organiserte former og med faglært personell. Og tiden var rett, for i underetasjen på det nye bo- og servicesenteret Austbo var det ledige lokaler. En kombinasjon av barn og gamle i samme hus var noe nytt og uprøvd, men hvorfor ikke?

Av Kristin Lysen

(Faksimile Glåmdalen 11 sept. 1990): Det ble slått stort opp i Glåmdalen da foreldrene på Austmarka ville lage barnehage i samme hus som de eldre. Teksten til bilde sier: Driftige Austmarka-damer som vil lage barnehage i underetasjen for bo- og servicesenteret. Fra v.: Vivi Ljøner Bottilsrud med barna Henrik og Johanne, Lorna Wang med Kine og Marius, Kristin Haugen med Karoline og Petter og Mette Olsson med Hilda og Henrik. (Foto Jens Haugen).

Kristin Haugen og Vivi Ljoner Bottilsrud så mulighetene, og i mai 1990 tok de initiativet til å sette ned ei arbeidsgruppe som skulle prøve å få i stand en barnehage på Austbo. De fikk med seg Mette Olsson, Berit Fagernes og Lorna Wang. Planene gikk ut på å starte både en barnehage, korttidsbarnehage (slik som gamle parken) og et fritidshjem, som dagens SFO da ble kalt. I april 1990 søkte arbeidsgruppa kommunen om å få benytte ledige lokalene i kjelleren på Austbo og søknaden ble enstemmig godkjent i formannskapet. Også skolekontoret i Kongsvinger bifalte tiltaket, og mente at det å ha unge og gamle i samme hus ville skape et fint fellesskap til glede for begge parter.

I tog for barnehage

1. mai-toget 1990 på Austmarka skilte seg ut fra andre tog denne dagen. For nå var det paroler for barnehage og for arbeidsplasser i bygda som gjaldt!

Men det trengtes kapital, og man så for seg en andelsbarnehage. Foreldre ble innkalt til møte, men det møtte bare 2 foreldre til dette første møte. En ny innkallelse ga imidlertid resultater, og på stiftelsesmøte 25. oktober samme året ble det tegnet 16 andeler à kr 2000,-. Det ble valgt et styre som besto av styreleder Berit Fagernes, nestleder Kristin Haugen, sekretær Vivi Ljoner Bottilsrud, kasserer Jan M. Melby, styremedlemmer Mette Olsson og Helene Dæhlin. Styret kontaktet deretter arkitekt Lars Sjøberg og planleggingen var i gang. Videre fikk styret innvilget lån fra Husbanken og kommunen garanterte, pluss at de innvilget gratis husleie. Etter hvert fikk styret også til at Austbo vasket alle håndklærne til barnehagen. Så her gikk det unna.

Dugnad for barnehagen

Da man først var i gang ble det mye dugnadsjobbing. Dugnadsleder var Erland Wang og han sørget for at andre foreldre hadde nok å henge fingrene i. Den sommeren var det ikke mange som reiste på ferie. Man hadde kakebasar og samlet inn møbler/utstyr av forskjellig slag, for noe "respatex-barnehage" ville foreldrene ikke ha. De hadde klare mål om at bygdas historie/tradisjon og landskap/dyr skulle stå i fokus for barnehagen. Slik kom også navnet på de to avdelingene, Elgstua og Rådyrstua. Den gamle barneparkens overskudd på kr. 70 000,- ble overført til den nye barnehagen og ble brukt til innkjøp av leker og utstyr til barna. Sanitetsforeningene i bygda ga også gaver, og har senere betalt all melk til barnehagen. Andre lag og foreninger støttet også opp på forskjellige måter. Gressklipping og hovedrengjøring ble gjort på dugnad av foreldrene. Det blir fortsatt lagt ned mye dugnadsarbeide av foreldrene. Barnehagens uteområde ble opprustet våren 2007 og framstår som ny, mens innelokalene ble malt om høsten 2009. Så barnehagen er i god skikk.

Barn og eldre i fellesskap

På den tida hadde bygda en førskolelærer, Berit Pram. Hun ble barnehagens første styrer og fikk ansvaret for det pedagogiske opplegget. Barnehagens første avdelingsleder ble Vivi Ljoner Bottilsrud, så her jobbet man også for sin egen arbeidsplass.

Helene Dæhlin var pådriver for prosjektet "ung og gammel, hånd i hånd, vennskapsbånd". Fylket ga kr. 30 000,- til dette prosjektet som var ganske unikt, så Barnehagen fikk stor oppmerksomhet rundt dette. Man knyttet barn og gamle sammen i forskjellige aktiviteter både i barnehagen og i lokalene til Austbo. I arbeidsstua ble det vevd, snekret og det ble bakt lefser. Alt dette var barna med på. Det som kanskje var det unike var at de gamle var alle som en bestemor eller bestefar til et eller annet barn i barnehagen. Nå er arbeidsstua lagt ned, men barn og eldre har fortsatt tradisjonen og møtes til høsttakkefest, adventstund, Lucia og 17. maifeiring.

Sunn og god mat

Ved oppstart hadde barna med seg matpakker, men fikk også et varmt måltid hver dag, levert fra kjøkkenet på Austbo. Da var ei jente og en gutt alltid med opp og hentet middagen. Da kunne det vanket en twist eller to på disse. I dag serveres det 3 måltider mat i barnehagen hvorav 1 måltid i uken er varmmat. Når et barn har bursdag, får barnet velge fra en bursdagsmeny og det er populært. Ellers er det fokus på frukt og grønt i barnehagen.

Barnehagen har i dag 3 avdelinger, hvor 1 avdeling er for barn mellom 1 og 3 år, og 2 avdelinger for større barn. Den ene gruppa er førskolebarn. Denne gruppa har 1 dag i uken hvor man forbereder seg til skolestart. Man fokuserer på oppgaver knyttet opp mot skolen og hva som skjer der. Tall og bokstaver, samt det å sitte stille og lære seg å rekke opp handa. Fem ganger blir det besøk på skolen i vårhalvåret, og det er veldig gromt.

Barnefamilier ønskes

Austmarka barnehage sysselsetter i dag vel 8 årsverk fordelt på 12 personer, så barnehagen er fortsatt en stor arbeidsplass i bygda. I løpet av disse 20 årene har det vært både oppgang og nedgang i antall barn. En barnehage på bygda vil ha den utfordringen at det ikke alltid er nok barn til å fylle kapasiteten. Men selv om det har vært tungt driftsmessig mange ganger, har barnehagen klart å holde liv i seg. Det er i dag 44 barn som går i barnehagen. Til høsten vil barnehagen merke at det slutter 14 barn som skal begynne på skolen. Men erfaring viser at det alltid går seg til. Vi får stadig positive overraskelser med barnefamilier som bosetter seg her. Derfor er vi alltid optimistiske for framtiden.

Sommeren er kommet og barnehagen er stadig på tur. Etter en utmarsj fra Austbo til butikken smaker det med en is.

Oddvar Hammer ønsker velkommen til premieutdelingen

Dronningens utsikt

– stadig populær

Av Elin Larsen

Cirka 30 store og små trosset været, og møtte opp til premieutdeling på Dronningens utsikt søndag 15.mai. 40 personer hadde vært 10 turer eller flere på toppen i 2010, og disse fikk sin velfortjente premie, et flott krus med motiv tegnet av Torgeir Løvtjernet. Leif Helge Nabben var også i år uslåelig med sine 368(!) turer. På 2. plass var Liv Løvtjernet med 122 turer. Leif Helge Nabben skadet en lårmuskel for noen år siden, og det var etter det han ble en så ivrig turgåer, sier han. Hver dag tar han turen opp til Dronningens utsikt, ofte grytidlig om morgenen. Der skriver han værrapport i gjesteboka. Det er takket være ham at det også om vinteren er mulig å gå til toppen, for han har tråkket fin sti i snøen.

Oddvar Hammer og Anne Lise Solbergseter Hammer sto for velkomsten og premieutdelingen. Etterpå ble det servert vafler og boller til alle de frammøtte, og det ble en koselig stund i og rundt den fine gapahuken. Dronningens utsikt hadde i alt besøk av 1431 personer i fjor, og disse avla til sammen 2815 besøk.

Den 19. juni blir det gudstjeneste på utsikten og 26. juni blir det konsert med Roy Lønhøiden. I september vil det bli arrangert motbakkeløp. Treningssenteret Spenst har i år kommet med ett trimopplegg hvor man kan samle poeng ved å legge turer opp til Dronningens utsikt. Dette kan du lese mer om i gapahuken, så ta en tur dit opp – kanskje blir det premie til neste år.

Austbo HDO
– et sted hvor alle skal trives

Hvordan drives så Austbo HDO i dag? Austmarkingen har tatt en samtale med ansatte i Austmarka omsorgsenhet for å høre nærmere om den daglige driften. Tilstede var enhetsleder May Wolden, fagleder Trine Elnæs Sandbakken, enhetssekretær Nina Bolneset, tillitsvalgt for sykepleierforbundet Winnie Skretting, verneombud Liv Løvtjernet og kjøkkenpersonell Elena Nilsen og Else Marie Grorud.

– Mens vi tidligere hadde sykehjem og aldersboliger, drives Austbo HDO nå som en ren hjemmebasert enhet, sier Wolden. Det vil si at alle som bor her og de som bor hjemme ute på bygda, stiller på lik linje når det gjelder tjenester.

Organisasjonsmessig er det slik at enhetsleder har alle rådmannens fullmakter innenfor sin enhet, og har det overordnede ansvar, både faglig, personellmessig og økonomisk. I den daglige driften fordeles ansvarsområdene slik at Trine E. Sandbakken har ansvaret for det faglige, Nina Bolneset for økonomi, og enhetsleder for personalet.

Enhetsleder for Austmarka omsorgsenhet, May Wolden (bak) sammen med en del av sin stab. Fra v: Winnie Skretting, tillitsvalgt sjukepleier, Elene Nilsen, kjøkkenet, Nina Bolneset, sekretær. Bak: Sjukepleier og fagleder Trine Elnes Sandbakken, Else Maria Grorud, kjøkken og Liv Løvtjernet, verneombud og HMS-ansvarlig.

En visjon
– Når det gjelder HDO er det ennå ikke helt avklart hva innholdet skal omfatte, medgir Wolden. Det finnes en egen tjenestebeskrivelse for HDO, men det er behov for at innholdet tydeliggjøres bedre. Det er ventet at kommunen vil bli ferdig med dette i løpet av sommeren. Jeg ser bl.a. at det er behov for besøk av en tilsynslege, slik sjukehjemmet hadde før, samt besøk av en tannlege èn til to ganger i året.

–Vi har en visjon, fortsetter Wolden: Austbo HDO skal være et sted hvor alle trives, også besøkende og de ansatte. Vi har nå i overkant av 50 brukere, hvorav ca halvparten bor her på Austbo. Alle får hjelp ut fra behovet og det er alltid bemanning hele døgnet. Disse 50 betjenes med til sammen 1500 timer i måneden. I snitt blir dette 30 timer per bruker, eller 1 time om dagen. Mange får besøk 2 ganger om dagen, noen flere, andre færre.

Demens og ernæring som satsingsområde
– Vi er nå 36 ansatte og til sammen utgjør det ca 23 årsverk. Vi har tjeneste døgnet rundt og det er mange som arbeider deltid. De fleste ansatte er faglærte, det vil si omsorgsarbeidere, hjelpepleiere og sykepleiere. Det er høyt kompetansenivå i enheten. Flere har videreutdanning eller kurs innenfor fagområder som bl.a. demensomsorg. Vi har mange demente her, derfor er det viktig med god kompetanse innen dette området. Videre har fagleder og enhetssekretær tatt videreutdanning i ledelse av offentlige servicevirksomheter. I år har vi for øvrig ernæring og demens som eget satsingsområde, og har dannet egne faggrupper for dette, forteller May Wolden. Kjøkkenet er selve hjertet på Austbo og måltidene er den viktigste aktiviteten både sosialt og ernæringsmessig. Til måltidene kommer det også en del hjemmeboere som kombinerer måltidet med litt mosjon. Et samarbeid mellom hjemmesjukepleier og kjøkkenet gjør at andre kan få varm mat fra kjøkkenet tilkjørt hjem til seg.

Kafeteria og catering
Kjøkkenet har nå eget budsjett. Det er på ca en halv million kroner. På grunn av misforståelser har cateringen ligget nede en stund, men Elena Nilsen og Else Marie Grorud på kjøkkenet håper at dette snart vil ta seg opp igjen. Tidligere har de innbudt til Filippinsk aften, lutefiskkveld, Mexikansk aften og middag på 17. mai. Populære tiltak som austmarkingene setter pris på. Foruten middag som kan kjøpes av alle, men helst bestilles dagen før, er kafeen på Austbo åpen for alle mellom 10.30 og 15.30. Her kan du få kjøpt kaffe, smørbrød, bagetter, vafler etc. På onsdagene er det salatbar og på fredager serveres varm lunsj. Austbo tar også imot bestillinger på leie av lokaler til møter, barnedåp, bursdager, minnesamvær og annet.

Positivt arbeidsmiljø
– Vi jobber også for å få ned fraværet blant de ansatte, fortsetter Wolden. Vi tror at med større fleksibilitet og jobbrotasjon vil det bli mindre slitasje på de ansatte – og dermed mindre fravær. Ja, vi har faktisk klart å redusere fraværet fra rundt 15% til 7%, noe som bl.a. har ført til at vi er nominert til Arbeidsmiljøprisen for Hedmark og Oppland i 2011, sier Wolden med tydelig stolthet.

Økonomisk får vi rammer og klarer oss greit. I år er denne på 14,7 mill, hvorav 13,8 mill går til lønn. Selv synes vi at vi har god økonomistyring og at vi får til mye bra. I tillegg får vi en del gavemidler, ofte øremerkede til ansatte eller brukere. Slike midler er blant annet brukt til møbler, fonteneutsmykking og et treningssenter for de ansatte.

Vi har også et godt samarbeide med Frivillighetssentralen. De hjelper oss med følge til læge, gymnastikk for de eldre, trilling ute og hjelp til enkle oppgaver. Videre går Sanitetsforeningen rundt med en kiosktralle hver 3 uke og selger husholdningsartikler og godsaker til beboerne.

Med en snittalder på nesten 90 år er det vanskelig å få til så mange aktiviteter som tidligere, men vi synes vi er på god vei til å realisere vår visjon, sier Wolden til slutt. Og det passer bra, for inn av døra kommer Laila Sagli med barnekoret. Her skal det bli sang og musikk til glede for beboerne.

Austbo – fra sjukehjem til HDO

For 2 år siden ble sjukehjemmet med sine 8 leiligheter og de 20 aldersboligene på Austbo slått sammen til en enhet, nå kalt Austbo HDO (Heldøgnsbemannet omsorgsbolig). Bakgrunnen var kommunestyrevedtak av 11.12.08. Snittalderen på Austbo økte, og stadig flere av beboerne trengte omsorg hele døgnet.
Hva så med pasientene på sjukehjemmet? Ville de få et dårligere eller bedre tilbud etter sammenslåingen?
Det var denne usikkerheten som opptok medlemmene av Støtteforeningen ved Austmarka pleie- og omsorgsdistrikt og som i fjor høst førte til en bekymringsmelding som igjen utløste en tilsynssak ved Austbo.
Helsetilsynet i Hedmark har nå avsluttet tilsynssaken og konkluderer med at Kongsvinger kommune ikke har håndtert saken uforsvarlig og at det ikke foreligger brudd på helselovgivningen.

Eksempler på Anna Støkker håndarbeide. Takk til Laila og Kåre Støkker som har tatt godt vare på den verdifulle arven og gjort den synlig for oss.

Folksomt på Varaldskog

Det er nå 5 år siden Tove Embre og Åge Sørmoen åpnet det gamle skolehuset i nordenden av Varalden. Huset er blitt et møtested for både kulturinteresserte og vandrere på Finnskogen. I sommerhalvåret er det utstillinger , foredrag og konserter, mens de hvileløse kan gå den 6 km lange 5-torpsvandringen og besøke gamle finnetorp som Ratikken, Otertjernet, Kvåho, Varaldskogberget og Nordgarden. Denne vandringen er blitt så populær at over 60 deltakere tok turen i slutten av mai.

Da vi besøkte skolen, var det først og fremst for å se det vakre håndarbeidet etter Anna Støkker (1915-2002) på Austmarka. Hun var en selvlært sydame og håndarbeidslærerinne ved Austmarka framhaldsskole i 20 år. Det syntes ikke å være grenser for hva hun fikk til, enten det gjaldt strikking, hekling, brodering og nupereller. Som sydame reiste hun rundt i bygda og sydde, uten mønster, tok bare mål, tegnet rett på stoffet og klippet til.

Som eksempel på sykunsten hennes fikk vi se kjoler hun hadde sydd for 3 generasjoner, utlånt av Karen Gran på Austmarka. Her hang konfirmasjonskjolen til Karen fra 1942, omsydd fra brudekjolen til hennes mor Eli Gran. Videre brudekjolen til Karen fra 1951 samt brudekjolen til Karens datter, Ingjerd Gran Børrud, fra 1977. Alt preget av dyktig håndarbeide.

Varaldskog skole er også ettertraktet som en utstillingslokale for bilder og fotografier. Nå i slutten av mai var det Sidsel Forsberg sin tur. Hun viste fotografier blant annet fra området rundt Møkeren, Sikåa, Varalden og Ramtjerna. Mange kjente motiver, fint fanget inn og presentert.

Når det gjelder videre aktiviteter på skolen, kan du se under spalten ”Austmarkarunden” på side 2 eller ta en titt på hjemmesiden www.austmarkingen.no. Klikk på Kultursenter på Varaldskogen.

B-BLAD

Returadresse P.b.28,
2224 Austmarka

Barnekoret til Laila er ikke redd for å heve stemmen

Vårfest på Samfunnshuset

Austmarkingene svikter ikke når selveste Storstua på Austmarka innbyr til fest. Rundt 120 gjester med stort og smått fant veien til Samfunnshuset en dag tidlig i mai for å feire vårens komme. Her var det sang og allsang til vårens pris med Bygdekoret under ledelse av Wenche Walla. Laila Sagli stilte opp med sitt alltid populære barnekor som sang en rekke kvikke og morsomme sanger for oss. På musikkfronten fikk de forsterkning av Sverre Sagli på gitar og Rolf Lennart Legrem på trekkspill. Av sistnevnte fikk vi til slutt også høre en variasjon over velkjente franske melodier på hans musette-trekkspill. Kjøkkenpersonellet på Samfunnshuset gjør alltid en imponerende innsats og kunne friste med gode kaker til kaffen. De mange fine gevinstene gjorde at åresalget gikk greit unna og innbrakte rundt 6000 kroner. Med et tilsvarende beløp i inngangspenger, kunne lederen for Samfunnshuset, Thor Bråthen, være godt fornøyd med dette arrangementet.

Med 2 x Sagli, Legrem og Wenche Walla som musikere ble det kraft og glede over allsangen.

Fra redaktøren

Austmarka Utvikling og lagets medhjelpere gjør sitt beste for at alle abonnenter skal bli fornøyd med Austmarkingen. Dessverre sniker det seg inn feil nå og da. Delvis kommer dette av at vi ikke får melding om flytting, delvis kommer det av en omlegging av betalingsrutinene, der vi nå sender ut giroer påført betalerens navn og adresse. Ofte har samboere forskjellig navn, slik at misforståelser kan oppstå, men stort sett takler vi dette bra. Men det er ikke sikkert vi oppdager alt, så vennligst gi oss beskjed hvis det er noe du mener er galt med den giroen du har mottatt.

Styret i AU har bestemt at prisen på løssalg av bladet hos Joker fra og med dette nummeret skal økes til kr. 50,- . Det betyr at det vil lønne seg å abonnere og få bladet levert i postkassen. Vi har nå et opplag på 210 eksemplarer, men har lite imot at dette øker.

For øvrig ønsker vi alle våre lesere en god sommer!

Innleveringsfrister for Austmarkingen

Bladene vil bli distribuert ca 14 dager etter innleveringsfristen.

Nr.4: 22. august
Nr.5: 20. november

Austmarkingen gis ut av Austmarka Utvikling og kommer ut 5 ganger i året med et opplag på 210. Abonnementsprisen er kr. 200,00 per år, levert i postkassen. Noen eksemplarer legges også ut for salg hos Joker til kr. 50,-. Alle henvendelser ang. abonnement, gaveabonnement og bladets innhold rettes til redaktøren: Bjørn Dybing, tlf. 628 25 693 eller e-post bjorn.dybing@east.no
Redaksjonen for dette nummer er avsluttet 1. juni.

Neste utgave av Austmarkingen kommer i begynnelsen av september

